

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wiktymologia I (Nauka ogólna o ofierze) - ćwiczenia, PG_00131395						
Kierunek studiów	Kryminologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	3		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	5		Liczba punktów ECTS		1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Prawa i Administracji -> Katedra Prawa Karnego Materialnego i Kryminologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Agnieszka Dalecka-Werpachowska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	20.0	0.0	0.0	0.0	20
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	20		0.0		5.0	25
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami, teoriami i kierunkami badań wiktymologicznych oraz ukazanie znaczenia problematyki ofiary. W ramach zajęć omawiane są typologie ofiar, czynniki ryzyka wiktylizacji, mechanizmy powstawania zjawiska wiktylizacji pierwotnej i wtórnej, a także społeczne i prawne konsekwencje bycia ofiarą przestępstwa. Studenci zdobywają wiedzę na temat relacji między ofiarą a sprawcą oraz roli ofiary w procesie karnym i systemie wymiaru sprawiedliwości. Celem zajęć jest również rozwinięcie umiejętności analizy przypadków wiktylizacji oraz refleksji nad możliwościami wsparcia i ochrony osób pokrzywdzonych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy [KRYML3_WG06] Posiada zaawansowaną wiedzę na temat problematyki sprawców i ofiar przestępstw, w tym przyczyn zachowań społecznopatologicznych, czynników wpływających na wiktylizację, środkach przeciwdziałania wiktylizacji wtórnej, a także obowiązków i uprawnień tych osób w toku postępowania karnego	Efekt z przedmiotu Student dysponuje pogłębioną wiedzą dotyczącą sprawców i ofiar przestępstw – w tym przyczyn zachowań patologicznych, czynników wpływających na wiktylizację, sposobów przeciwdziałania wiktylizacji wtórnej oraz praw i obowiązków tych osób w toku postępowania karnego.	Sposób weryfikacji i oceny efektu [SW4] test/exam - oral or written [SW1] oral statement/conversation/discussion [SW5] implementation of a problem task
	[KRYML3_WG02] W zaawansowanym stopniu zna terminologię oraz kluczowe pojęcia z zakresu prawa, kryminologii oraz nauk pokrewnych, w tym z zakresu prawa, psychologii i socjologii, w zakresie związanym ze studiowanym kierunkiem	Posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu terminologii oraz kluczowych pojęć prawa, kryminologii i dyscyplin pokrewnych, w tym prawa, psychologii i socjologii, w obszarze związanym z kierunkiem studiów.	[SW4] test/exam - oral or written [SW1] oral statement/conversation/discussion
	[KRYML3_WG01] Ma zaawansowaną wiedzę na temat charakteru nauk prawnych, w tym, szczególnie gałęzi prawa związanych ze studiowanym kierunkiem, zna ich miejsce w dziedzinie nauk społecznych oraz rozumie zachodzące pomiędzy nimi relacje	Posiada zaawansowaną wiedzę na temat charakteru nauk prawnych, w szczególności gałęzi prawa związanych z kierunkiem studiów; zna ich miejsce w dziedzinie nauk społecznych oraz rozumie relacje zachodzące pomiędzy nimi.	[SW4] test/exam - oral or written [SW1] oral statement/conversation/discussion
	[KRYML3_UU02] W zaawansowanym stopniu rozumie i potrafi analizować zjawiska społeczne oraz wykorzystać wyniki tej analizy w pracy zawodowej. Potrafi dostrzegać i analizować dylematy moralne i prawne w pracy zawodowej	Student potrafi na zaawansowanym poziomie analizować zjawiska społeczne oraz wykorzystywać wyniki tej analizy w praktyce zawodowej. Umie dostrzegać i interpretować dylematy moralne i prawne w pracy zawodowej oraz proponować adekwatne rozwiązania.	[SU1] oral statement/conversation/discussion [SU4] test/exam - oral or written [SU5] implementation of a problem task
Treści przedmiotu	Podczas zajęć omawiane są geneza i rozwój wiktymologii, główne kierunki badawcze oraz miejsce tej dyscypliny w systemie nauk penalnych i społecznych. Przedstawiane są definicje ofiary przestępstwa, typologie ofiar oraz czynniki zwiększające ryzyko wiktylizacji. Szczególna uwaga poświęcona jest mechanizmom wiktylizacji pierwotnej i wtórnej, w tym roli instytucji publicznych i mediów w procesie wtórnej wiktylizacji. W ramach zajęć omawia się społeczne i prawne konsekwencje bycia ofiarą przestępstwa, w tym prawa i obowiązki pokrzywdzonego w postępowaniu karnym oraz dostępne formy wsparcia i ochrony. Analizowane są również relacje między ofiarą a sprawcą, zagadnienia związane z postrzeganiem ofiar w społeczeństwie oraz stereotypy wiktylizacyjne. Istotnym elementem jest także analiza przypadków (case studies) pozwalających na praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy oraz refleksja nad działaniami prewencyjnymi i możliwościami poprawy sytuacji ofiar w systemie prawnym i społecznym.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin pisemny/test	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. E. Bieńkowska, Wiktymologia, Warszawa 2018. 2. P. Chomczyński, P. Frąckowiak, D. Woźniakowska, Kryminologia. Teoria i praktyka, Warszawa 2024. 3. J. Malec, Raport. Sytuacja ofiar przestępstw w Polsce, Biuletyn Rzecznika Praw Obywatelskich 2002, nr 45.	

	Uzupełniająca lista lektur	S. Spurek, Przeciwdziałanie przemocy domowej. Komentarz, Warszawa 2023. B. Hołyst, Wiktymologia społeczna, Warszawa 2024. L. Falandysz, Wiktymologia, Warszawa 1979. W. Klaus, L. Mazowiecka, A. Tarwacka (red.), Z problematyki wiktymologii. Księga dedykowana Profesor Ewie Bieńkowskiej, Warszawa 2017. M. Kowalczyk: Zabójcy seryjni i wielokrotni: studium kryminologiczno-wiktymologiczne, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2021
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Geneza i rozwój wiktymologii jako dyscypliny naukowej. Podstawowe pojęcia i terminologia wiktymologiczna. Typologie ofiar przestępstw kryteria i znaczenie praktyczne. Czynniki ryzyka wiktymizacji oraz grupy szczególnie narażone na wiktymizację. Mechanizmy wiktymizacji pierwotnej i wtórnej rola instytucji publicznych, organów ścigania i mediów. Prawa ofiary w postępowaniu karnym ochrona i wsparcie pokrzywdzonego. Relacja sprawca ofiara i jej znaczenie dla procesu wiktymizacji. Prewencja wiktymizacji działania systemowe i lokalne. Spoleczne postrzeganie ofiar i stereotypy wiktymizacyjne. Aktualne problemy praktyczne i kierunki badań wiktymologicznych w Polsce i na świecie.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.